

Hej granne och Slitebo!

Mycket positivt har skett i Slite den senaste tiden. Jag tänker på Baltic Art week där vi på CEMENTA upplät en silo till ett konstverk. Andra exempel är den nordiska träbåtsfestivalen och SM i rullskidor. Det finns också många planer för framtiden, till exempel den cykelpark och naturstig som förbereds, där vi också är högst involverade.

Jag upplever att många liksom jag själv ser det som mycket viktigt att vi har en bredd av aktiviteter i Slite. Det är avgörande om vi ska attrahera fler till orten och inte minst få den yngre generationen att vilja flytta hit.

För CEMENTA som företag är detta också oerhört betydelsefullt, särskilt nu när vi befinner oss i ett generationsskifte: många äldre medarbetare går i pension* och vi rekryterar in nya förmågor. Något som vi tänker extra mycket på under denna process är frågor som mångfald och jämlikhet. Om vi har det i fokus vid rekryteringen så påverkar det oss som arbetsplats framåt. Vår erfarenhet är nämligen att många av dem som börjar hos oss faktiskt stannar kvar hela sitt arbetsliv. Det är tydligt att CEMENTA är och ska fortsätta att vara en attraktiv arbetsplats!

I denna utgåva av Utsikt delar vi med oss av några av de större projekt vi arbetar med just nu. Jag hoppas att det kan vara av intresse för dig som läsare.

Hälsningar,
Per Ole Morken
Fabrikschef

* 37% av dagens medarbetare beräknas gå i pension under de kommande 10 åren.

NYA UTSIKT. En telefonundersökning vi gjort visar att majoriteten av Utsikts läsare fortfarande uppskattar att få Utsikt i pappersform. Vi väljer dock att gå ner till ett mindre format, och hänvisar till ytterligare läsning och fler bilder på vår webbplats: cementa.se/produktion.

Förbättrad miljö vid cementkvarnarna

I SOMRAS BYTTES ett av filtren till de stora cementkvarnarna. Tack vare detta har utsläppen minskat märkbart och även bullernivåerna har gått ner.

– Kraven för utsläpp blir allt hårdare och vi byter ut filtren för att klara de kommande gränsvärdena. Våra tidigare elektrostatiske filter klarade inte detta, säger Gabriel Dehlin, projektledare.

Det nya filtret består av 425 stycken sex meter långa hängande "strumpor" av syntetisk fibertextil. Det är den mest effektiva teknik som finns idag. Och efter bytet klarar fabriken nu gränserna med god marginal. Den senaste mätningen visade att stoftutsläppen från den stora kvarnen gått ner till som högst 2 miligram/m³ luft. Det nya gränsvärdet för påsfilter ligger på 10 mg/m³ vilket är betydligt lägre än 20 mg/m³ som gällde tidigare.

Specialister anlitas

För att montera bort det gamla elfiltret, bestående av hundratals elektroplåtar där stoftet tidigare fastnade, anlitas inhyrda specialister som bara arbetar med

att byta filter. De jobbade dygnet runt i en månads tid, i en varm och av förklarliga skäl ganska dammig miljö.

– Det var ett krävande arbete men allt gick enligt plan. Och det är kul att resultatet blir så märkbart på utsläppsnivåerna, säger Gabriel Dehlin.

Ny ljuddämpare minskar buller

Cementkvarnarnas funktion är att mala den så kallade cementklinkern som kommer från ugnen, till ett fint mjöl. Tillsammans med tillsatsmaterial som gips eller flygaska bildas sedan den slutliga cementen. För att ventilerat systemet dras luft igenom kvarnen, och det är denna luft som renas från partiklar med hjälp av filter.

I samband med filterbytet monterades även en ny ljuddämpare i skorstenen för att minska bullret. I början på nästa år kommer det andra stora kvarnfilter att bytas ut. □

Fler bilder från ombyggnationerna hittar du på cementa.se/produktion.

Höga höjder och höga temperaturer – med säkerheten i fokus som alltid. Det var ett krävande arbete, berättar projektledare Gabriel Dehlin om bytet av filter för att minska stoftutsläppen från cementkvarnen.

Magasin som kan säkra Slites vatten

CEMENTA KAN BIDRA till att förbättra den framtida vattensituationen på norra Gotland. I dialog med Region Gotland utreder man nu hur detta kan genomföras.

Med anledning av sommarens vattenbrist på Gotland har det diskuterats kring kalkstensindustrins påverkan. Här finns några samband som är bra att känna till.

Grundvattenbildningen är tydligt beroende av säsong. Den är hög under vintern på grund av regn och snö, medan den är låg på sommaren. Under sommaren är

dessutom vattenanvändandet som störst i samhället. Cementa pumpar periodvis bort det vatten ur kalkstenstakten som kommit från nederbörd och inläckage vid stenbrytningen. Under den torra säsongen pumpas dock väldigt lite eftersom där helt enkelt inte finns något vatten.

400 000 kubikmeter vattenlager

För att kunna lagra vatten under den nederbördsrika perioden har Cementa lagt fram ett förslag om att etablera ett vattenmagasin i kalkstenen – 400 000 kubikmeter vatten som Region Gotland under den torra årstiden kan använda för dricksvattenproduktion.

Det blir en tydligt avgränsad damm med så lite påverkan från omgivningen

← *Spillingsdammen är exempel på ett vattenmagasin. Den används idag till fabriken behov av vatten för bland annat rökgasrening.*

Planerar fortsatt brytning

JUST NU FÖRBEREDER Cementa sin ansökan om fortsatt kalkstensbrytning efter 2021. I Västra brottet finns kalksten kvar att bryta i ungefär tio år till. På Filehajdar vill Cementa bryta 15 meter djupare än idag. Ambitionen är ett 20-årigt brytnings-tillstånd.

Nu pågår utredningar för att få så fullständig kunskap som möjligt om hur brytningarna ska göras med hänsyn till aspekter som geologi, vattenpåverkan, vibrationer och natur- och kulturvärden.

Långsiktig verksamhet

– Cementproduktion är en mycket långsiktig verksamhet beroende på de investeringar och den produktionskapacitet som byggts upp. Då behöver vi veta att råmaterialtillgången är säkrad, säger Kerstin Nyberg, miljöchef vid Slitefabriken.

Skälen till att fortsätta bryta kalksten just här är flera, beskriver hon. Närheten

till cementfabriken har stor betydelse; de korta transportvägarna för att frakta stenmassor, men också all infrastruktur som finns på plats i takterna. Annars skulle nya stora områden behöva tas i anspråk.

Dessutom är marken som Cementa en gång förvärvat särskilt lämplig till cementproduktion tack vare stenens kvalitet.

Under hösten/vintern kommer samråd att hållas. Cementa förbereder nu en miljökonsekvensbeskrivning som ska granskas och bedömas i Mark- och miljödomstolen. Domstolen får tillståndsansökan efter årsskiftet 2016/2017, därefter skickas den på remiss. □

Västra brottet.

som möjligt. Förslaget kommer att ingå i den tillståndsprövning för täktverksamheten som Cementa just nu arbetar med.

Minskad användning

Vid fabriken har förbättringar gjorts för att minska vattenanvändningen och under loppet av våren fick Cementa ner sin förbrukning med 30 procent.

Nu används bara kommunalt vatten till det som kräver sådan renhet. För vissa produktionsmoment som till exempel rökgasrening och kylning används processvatten som kommer från en intilliggande bäck. □

Koll på ljudet

SLITEFABRIKEN HAR UNDER de senaste åren arbetat intensivt för att minska ljudet från verksamheten, och når i dag 46 dB(A) jämfört med riktvärdet på 45 dB(A). Den största utmaningen handlar om de bullerkällor som är en bra bit upp från marknivån samtidigt som de ligger i närheten av bostäder.

Ljudnivåerna mäts med hjälp av utomstående experter, och mätning och analys behöver göras ofta. Så fort en ljudkälla är borttagen så träder ofta en annan fram, som tidigare varit dold av det första ljudet. Därför krävs ett långsiktigt arbete för att steg för steg ta bort de ljud som kan bidra till bullernivån.

Bullerväggen på 20 meter byggdes 2015.

Sedan 2014 har runt 80 bullerminskande åtgärder gjorts, och Cementa har lagt ner närmare 11 miljoner kronor på dessa investeringar. Det har framför allt handlat om att bygga in utrustning, förbättra och förnya maskinparken och att göra riskanalyser när något ändrats i processen.

Länsstyrelsen har begärt att Cementa senast 2018 ska ha kommit tillrätta med de sista punkterna. □

Cementa arbetar på ett miljöanpassat sätt med målet att industri, människor och naturvärden ska samexistera i ett hållbart samhälle i en levande bygd. Vår policy är att ha en öppen dialog med kringboende och myndigheter. Välkommen att kontakta oss med synpunkter och frågor!

Utsikt – Slitefabrikens informationsblad till närboende

Adress: Skolgatan 6, Box 102, 624 22 Slite

Telefon: 0498-28 11 44 eller 0490-28 10 00

E-post: info@cementa.se

Webb: cementa.se, facebook.com/cementaab